

מסורת הש"ס

(א) [נתקמן ו:א, ט] ב"ק א, א, טז סע' (ד) ב"מ ק"ג, ט' ב"ק זד, סטנדרין פה, מסכת טז, ו' ב"ק כז, זכר: מדרים מד: מולין קלד: מדה נא, ו' ב"מ פא: סה: ט' דף ו: ט) [ב"מ קדק: ו'] (י' ו"ע' מוס': ב"מ קטו, ד"ה ויחיי משום שני לנסח,

הגהות הב"ה

(א) גמ' תשוב לו ולנתי וכו' תשוב לו הוא אמינא איסורא דעבד עבד וכו': (ב) שם תפס ב"ב ועיין בבש"י מה שחפ"ז (ג) שם כל הני שנינו אביי כ"ל וזאת ד' נמחק: (ד) שש"י ד"ה ורלבאני לבי: (ה) ד"ה מחזיר וכו' גבי כ"ל וזאת ו' נמחק: (ו) ד"ה שאני וכו' ובס' תשוב לו אינטרין (ז) ד"ה ה"ג וכו' משנינו לו ד"ה וכו' (ח) תוס' ד"ה הנהגה וכו' דלא מהני לכ"ע דמפרש בסוגיא:

הגהות הגר"א

[א] גמ' נתן מחזיר לא כח. כפי ר"י וחס' ו"ע שני דלא משמע שם ע"ש. ול"נ דמק"ל אבדויהם שם קיד"ר מ"ר דהכלה וכו'. ע"ש דקף שלא נשתה דין ק: [ב] שם לא נהדר קמ"ל. גי' רש"י לא ח"ל רבא שאני התם דכתיב עד כא השהם ששינו לו ואביי ח"ל חד לכסות יום וחד לכסות לילה ורש"י: וכו' פאה וכו': [ג] שם שאני התם דא"ק עוב תפוזי תפוזי יתירא, מלת עוב תפוזי יתירא ש' לתפוזי: [ד] רש"י ד"ה שאני כו' וד"ה ה"ג כו' (השם המלינו וכו' ע"ש ל"ל משמיס פא כתיב דהכלה כגא השם וכו' ועד אי לא תלא אלא מרובי ואביי לא דריש מאי פריך ולא אנטרין לרבא אלא דמתי ואביי משני ליה דלי לאו כו' (וכ"פ בתוס'), [ה] ל"א שאני כו' (ומתי תירא לא תפוזי לאורוי דמתי ואביי כו':

רבינו גרשום

אותו. (ב' שרוע וקלות בעלי מומין בדפוסרש בבבאבזר' (ג, ו) ר"י פסחים (כב).
אתה מקדיש לבדק הית' (ש"ס) אתה תמנין אחרת (י) ומאותו פסוק עצמו אחרת כי תמיהא לבדק הבית בהיקיטא דמהאי רבא גמי נדבה תעשה אותו ולנדר לא ירצה אחרתו בעלי מומין למזבח דכתיב ולנדר לא ירצה: אמר דף רבא שאני אבא דרבהי' ואיתריב' בע"ל מוסיף פסות: דרביי ורבוני דרבהי' איתריב' ורבוני איתריב' הוא ולא מרצו ליקרב הא מקדש דרשי: (ואתריב' גמי תמנין בחב"ב) ואיתקש תמנין לבדק הבית לבדעי מומין למזבח מה בעלי מומין למזבח אמרין אע"פ שהוא בלא תעשה מה ששעשע שפיר אף תמנין לבדק הבית אע"פ שכלא תעשה מה שעשה עשוי: משלם בשעת הגה"ה: ר"י גמי שרע כעשו מדאניו משלם כמעטכו אלא כשעת הגה"ה אלא מהני: להכי אתה דתי אש"י נ"ל דכל גוילי מוסיף חומש ולא עד מה שגול באבו: (ותריב' שבי' אלאמא מרלא מחזיר כד ביום אלא בלילה ולא מחזיריה אלא ביום ש"מ שאני עבד מתי וקמיה למשכון דלא מהדר אלא כד בלילה וביום הדר שקול ליה: אמר דף רבא שאני תתב. דפרישורי אשכחון דקני דמדיאצטורא לימכתב השם תשוב

ש"מ משום דקני למשכון. מ"א כיון דרמית עד בא השמש כמו עד שנת היובל מזרחת השמש עד בא השמש תשיבני לו ולא קודם ככלל דקני משכון דיום מחזיריה בלילה ומרמיתב השב תשוב לו את העבות כבאר השמש דהיינו לשקיעה ולא קודם ככלל דקני משכון דלילה

הכי ביום דכל היום הכר הוא של מלוה עד שקיעה (שקיעת החמה): ואבי' קסבר לא אתי אלא חד צ"בסות יום וחד צ"בסות לילה. וצריך למילף דהורווייהו על פיהם ליה: מדרו. ששייה פני הכרי ובגמר מלאכתו למעשר אסור באכילה לכל אדם עד שיעשר הילכך מעשר ואח"כ נותן לו מאה: **אף מפרשי מן העיסה**. עד שלא הורמה חלתה. וכן מאחר שנחמיכה בחלה מפרשי (וחלתה ונותן פאה): תויובתא דאביי. דאלמא לא מהני אלא חיוב ליתן מכל מקום: עוב תפוזי. דהוה יכול למימר (חל עלה ונותן פיהא) לעני עוב גור מאי תנוד ריבה מימ':

כ"ל הני שינויי. אמר דף רבא אמר לך באבי: מ"א במאי פליגי דרביי רבא דאמר (לעילם) לא מהני מהדר:

הכל ממירין פרק ראשון תמורה

נדבה טעשה אוסו. ואמרינן לקמן (דף יז:) אלו קדשי דזק הבית יז ואיכא לשמעה אותו אתה מתפסם לנדק הבית ואי אתה מתפסם ממנימין

לנדק הבית: **בגא טעשה**. כדדרשינן לקמן^[י] ודצד ה' אל משה לאמר ויפקד ככ עז לא אמור: **מהיכא דאיסרבו צעלי מומין למוצה**. דקדשי צדיענד:

איסרבו כו'. דהא צההוא קרא כתיב

ולנדר לא ירצה ואמרינן לקמן (דף יז:)

אלו קדשי מומין ומזבח ומכיב לא ירצה דמשמע עז לרזי לא מרזו הא מקדש קדשי ואימקוש ממנימין לנדק הבית לצעלי מומין למוצה דהא מחד קרא נפקי לאיסורא דלא מקדיש הלכך אימקוש נמי לענין מה שעשה עשוי: **נשעס הגוילה**. אמר ועשים צעלמא אכל הכלים והבגדים קנה צשינוי אלמא מהני: **אשר גול רעין שגול יחזיר**. (ו) ואביי. להכי לא אינטרין דלנא דיענא דמהני אלא אלא דרשא דהאי אשר גול כתיב גמי צבונה שנשעס לשקר וכתיב (ויקרא ה') יוסיף חומש וקמ"ל דעל גוילו מוסיף חומש אס נשעס לשקר והודה: **ואינו מוסיף חומש על גול אינו** אפילו נשעס עליו לשקר: **מחזיר את הכר צלילה כו'**. (ז) וגבי ממשכניו צעל כרחו קמתי לה צבצב מליעא צב' המקפל (דף ק"ג). אלמא מהני וקני למשכון יום דהיינו מחזירה קני צלילה וכסותו לילה קני יז מלוה ציוס אלמא מהני: **שאי הסס דכתיב הסס צד יז ים ששינו לו**. מריצויא דקרא נפקא לן דמחזיר כמה פעמים ולא משכנת לה אלא הכי דמחזיר כלי יום ציוס וכלי לילה צלילה ומהכא נפקא דקני. יז ולאכצי (י) משנינו אינטרין דהאי לא כתיב ציה הוא אמינא איצבי ניהדר איצבי לא ניהדר: ה"ג [ח] ל"א **אמר לך רבא שאני הסס דכתיב עד כא השמש ששינוי** (י). ודרשינן ליה צהמקפלט) הכי כל הייס עד שיצא השמש ששינוי ללוה וצבוא השמש מקחמו ממנו מכאן לכסות יום שניתנה ליחלול צלילה וכתיב קרא אחריכא ונדריס מן השם ששינוי כבוא השמש מכאן לכסות לילה שניתנה ליחלול ציוס ומהכא נפקא לן דמהני. ואביי אמר כך לאו לאשמעינן דמהני אלא חד לכסות יום

שיחזירו ציוס וחד לכסות לילה שחייב להחזירו צלילה וזריכי. והאי זריכי לא אימפרש לן ילא ונראה לי דהכי הוא דאי אשמעינן לכסות יום כגון מחזירה משום דחיותיה הוא אכל כסות לילה אימא לא ואי כתיב כסות לילה משום דלמטער אכל כסות יום אימא לא: **מייחא דליקעב למעשר ולתרומה: מעשר**. תחילה ואח"כ נותן (לה) פאה: **סיוצבא דאביי**. דאמר [ד:] מהני דהא הכא לא מהני: **סעוז סעוז**. מרי וימני כתיב לעני ולגר סעוזז אותם חד צקדושים תהיו וחד צאמור אל הכהנים לאשמעינן ים מקרא דסעוזז יתירא דלע"ג דאשתני צידו לא קנייה: **חייב צפרט וצעוללות כו'**. ואע"ג דהפקר פטור מכל אלו הפקר כי האי חייב דנפקא לן ממעוזז יתירא דצבולתו כתיב סעוזז יתירא: **ופטור מן המעשר**. דנמעשר לא כתיב סעוזז יתירא ולרצויי האי הפקר אלא סעוזז ולא לרצויי שניו דהא צעלמא נמי לא מהני: **והספא דמשנינו כל הני שינויי**. דאיכא דמהני ואיכא דלא מהני וצבולתו מודו אביי ורבא במאי פליגי:

אצב

ובצרו חייב בפרט ובעוללות ובשכחה ופאה. פירש"י אע"ג דהפקר פטור **נטל** ויתירא ואוריי דמחזיר תליי היכא דזכה צנוף השדה אכל היכא דלא זכה רק צפירות פטור מכולתו: **והשתא** דרשנינן כ"ל הני שינויי אביי ורבא במאי פליגי. וא"ת נימא דפליגי צבכי כגון אדם שנשעס שלא לגרש את אשתו ואחר כך עדנ וגירסה דלאצי מהני ולרבא לא מהני גירושין כיון דעבר אמימרא דרממנא ויש לומר כיון שאין האיסור צ' כמו לא יוכל לשלמה אלא שהוא לא) דזה את האיסור צבד"ה לא אמר רבא דלא מהני וקשאי דרציוו צדון אמאי לא קאמר דפליגי צבכי כגון אס פדה צבור או מעשר או חרמים (ח) לא מהני לכ"ע דמפרש סוגיא דלאצי לא לקי כיון דלא מהני דהכי אמר אביי לעיל דהיכא דלא מהני לא לקי ולרבא לקי משום דעבר אמיתרלא דרממנא ז"ע:

ש"מ ששכן דיום מחזירה בלילה ומרמיתב השב תשוב לו את העבות כבאר השמש דהיינו לשקיעה ולא קודם ככלל דקני משכון דלילה הכי ביום דכל היום הכר הוא של מלוה עד שקיעה (שקיעת החמה): ואבי' קסבר לא אתי אלא חד צ"בסות יום וחד צ"בסות לילה. וצריך למילף דהורווייהו על פיהם ליה: מדרו. ששייה פני הכרי ובגמר מלאכתו למעשר אסור באכילה לכל אדם עד שיעשר הילכך מעשר ואח"כ נותן לו מאה: **אף מפרשי מן העיסה**. עד שלא הורמה חלתה. וכן מאחר שנחמיכה בחלה מפרשי (וחלתה ונותן פאה): תויובתא דאביי. דאלמא לא מהני אלא חיוב ליתן מכל מקום: עוב תפוזי. דהוה יכול למימר (חל עלה ונותן פיהא) לעני עוב גור מאי תנוד ריבה מימ':

כ"ל הני שינויי. אמר דף רבא אמר לך באבי: מ"א במאי פליגי דרביי רבא דאמר (לעילם) לא מהני מהדר:

הכל ממירין פרק ראשון תמורה

משלצמין כשעת הגזילה. דשינוי קנה אלמא מהני ומיוצבת דנכא: מחזיר את חבר בצי"ה ואת המחזירה

ביום ותיובתא דרבא. דאי לא מהני לא היה תפיסתו תפיסה והיה לו להחזירם לצעלים מכל וכל גמ ואס תאמר מנלן דהא מתנימין צמשכנו שלא צרשות איירי דלמא צמשכנו שליח בית דין קאלמר דמחזיר הכר צלילה והמחזירה ציוס דלא עבר אצל היכא דעבר אימא כך דלא מהני וי"ל דך משנה מיתניא צפרק המקפל (צ"מ דף ק"ג). גמי משכנו שלא צרשות דמתי לעיל מייניה המלוה צחירו לא ימשכנו אלא צצית דין ולא יכנס לציתו ליטול משכנוו שנאמר בחון עממוד היו לו שני כלים נוטל אחד ומניח אחד מחזיר את הכר צלילה ואת המחזירה ציוס אלמא אשלא צרשות קאי צי:

שאני התם דאמר קרא השב תשיב וא"ת הא דאמר פרק אלו מציאות (צ"מ דף לא:) השב תשיב אין לי [אלא] שמשכניו צרשות שלא צרשות מנין מ"ל השב תשיב מכל מקום משמע דאי לאו

השב תשיב ה"ל דמשכנו שלא צרשות אינו צריך השבה והכא אמר לרבא דאי לאו השב תשיב ה"ל דלא מהני תפיסתו והיה צריך להחזיר מכל ולו וצריך לפרס לרבא הכי אין לי אלא שמשכניו צרשות דמחזיר ונטולה אכל משכנו שלא צרשות מנין דמחר ונטולה דמהינא תפיסתו מ"ל השב תשיב מכל מקום ולנאצי ה"פ אין לי אלא דצריך להחזיר ככל אלא שמשכנו צרשות משכנו שלא צרשות מנין דצריך להחזיר לו כלל כיון דעבד מהני ולא מהדר מ"ל השב תשיב מ"מ ודכי נמי קאלמר הכא דלאצי אי לאו דאמר רחמנא השב תשיב ה"א איסורא עבד ואי צעי מהדר ואי צעי לה מהדר קמ"ל וקסא מהסדרי דסוף פ' המקפל (צ"מ דף קטו). דההוא גבירא דחבל סמינא דאשכנתא מחזירה אתא לקמיה דאביי ח"ל יז לא אהדר משום דבריס שעושין צהי אורכ נסח יזכין דלמית ליה לאצי דאי עדנ מהני אמאי קא"ל זיל אהדר נטו"ל דמייירי שלא נמכיין ההוא גבירא לעצור ומפאי טעמא נמי ניחא קושיא אחרת דמנן י' המקפל (צ"מ דף קטו). חבל ריחיים ורכב לוקה שמים וקסא כיון דלמית ליה לאצי דלמית ליה תקנה צמורה כדלמא גמי צינא לאשכנתא זיל אהדר א"כ אמאי לקי לא היתקל נשעס ולי ולי הא דפירשמי ניחא דהא דאמר אביי זיל אהדר מייירי צשלא נמכיין לעצור והא דמנן צמורין הווא לא ים מהני ציטול': **אף מפרשי מן העיסה**. ואין שנינו שם קושה: **אמר אביי** שאני ההם דאמר קרא יט(עוב) העוביב ורבא אמר ד' כו'. וא"ת הכא משמע דלאצי אינטרין סעוזז יתירא ולרבא לא אינטרין וצריס הגול עליס (צ"ק דף זד.) משמע דאיפסא דלאצי מוכת מ"ל מילתא דרצי ישמעאל דשינוי צמקומו עומד ורבא דחי ליה ואמר שאני הכא דכתיב סעוזז יתירא וי"ל דהכא איצבא דמ"ק איירי דלאצי דאמר אי עבדו מהני אי לא כתיב סעוזז יתירא לא היה צריך להפריס פאה מיד שעבר אלא מכלא מיהו למ"ק אי אשמעי צידו ועשה ממנו פקסא דלאצי צשינוי ואין צריך להפריס פאה מכאן ואילך אצל ר' ישמעאל דאמר יפריש מן העיסה את ליה דשינוי צמקומו עומד דאי הוא ס"ל צעלמא דשינוי קושה לא היה מפרסי מן העיסה ואע"ג דכתיב סעוזז יתירא אינטרין שפיר להכינא דלא אשמעי מ"ג דצעלמא אי עבדו מהני הכא לא מהני משום דכתיב סעוזז יתירא אצל רבא דלמית ליה דאי עדנ לא מהני משום הכי קאלמר מ"ק דצריך להפריס פאה אע"ג דעבר אלא תכלה ואין צריך סעוזז יתירא למ"ק להכי מיהו היכא דאשתני פטור דשינוי קושה ור' ישמעאל סבר דצעלמא שנינו קושה אצל רבא לא קנה משום דכתיב סעוזז יתירא: **המפקדון ברמי והשכבים דבבב**

דמנן דלקי צממכיין לעצור ויש מתרניס דהא דאמר דלקי מייירי צשנאצב דלחין צידו להחזיר יטולא ויהינא שהני צפרק צמרא דמכות (דף טז:ו) משמע דהיכא דגבירא צר טשלומיין הווא לא ים מהני ציטול': **אף מפרשי מן העיסה**. ואין שנינו שם קושה: **אמר אביי** שאני ההם דאמר קרא יט(עוב) העוביב ורבא אמר ד' כו'. וא"ת הכא משמע דלאצי אינטרין סעוזז יתירא ולרבא לא אינטרין וצריס הגול עליס (צ"ק דף זד.) משמע דאיפסא דלאצי מוכת מ"ל מילתא דרצי ישמעאל דשינוי צמקומו עומד ורבא דחי ליה ואמר שאני הכא דכתיב סעוזז יתירא וי"ל דהכא איצבא דמ"ק איירי דלאצי דאמר אי עבדו מהני אי לא כתיב סעוזז יתירא לא היה צריך להפריס פאה מיד שעבר אלא מכלא מיהו למ"ק אי אשמעי צידו ועשה ממנו פקסא דלאצי צשינוי ואין צריך להפריס פאה מכאן ואילך אצל ר' ישמעאל דאמר יפריש מן העיסה את ליה דשינוי צמקומו עומד דאי הוא ס"ל צעלמא דשינוי קושה לא היה מפרסי מן העיסה ואע"ג דכתיב סעוזז יתירא אינטרין שפיר להכינא דלא אשמעי מ"ג דצעלמא אי עבדו מהני הכא לא מהני משום דכתיב סעוזז יתירא אצל רבא דלמית ליה דאי עדנ לא מהני משום הכי קאלמר מ"ק דצריך להפריס פאה אע"ג דעבר אלא תכלה ואין צריך סעוזז יתירא למ"ק להכי מיהו היכא דאשתני פטור דשינוי קושה ור' ישמעאל סבר דצעלמא שנינו קושה אצל רבא לא קנה משום דכתיב סעוזז יתירא: **המפקדון ברמי והשכבים דבבב**

ואס נכנס מחזיר כו' וי"ל דמשמע ליה דמחזיר משמע ככל ענין (ש"ס) [כס] מתיבתא זיל עד ומהאי טעמא איני צבד"ה (ש"ס) [כז] להחזיר ויבטיל העשה דהשב תשיב ולא (ש"ס) [זל] שייך ציטול (תיבת שייך מ"כ מעלה על תיבת מהני עכ"ה) (ש"ס) [כח] צ"ל סעוזז, [כט] יתירה ולא פירי למד: וי"ע צסססססות כסוף המסכת (ש"ס) [זל] האיסור. ס"א כמות צמורה אלא: [ובצ"ל אמר ח"ל הגליון וי"ל כיון שאין האיסור כ' צמורה לא אי רבא דלא מהני ע"כ] (ש"ס) [זל] שהוא גרם את האיסור מצמצמו צבד"ה (ש"ס)

ענינן דהשב תשיב ולא (ש"ס) [זל] שייך ציטול (תיבת שייך מ"כ מעלה על תיבת מהני עכ"ה) (ש"ס) [כח] צ"ל סעוזז, [כט] יתירה ולא פירי למד: וי"ע צססססות כסוף המסכת (ש"ס) [זל] האיסור. ס"א כמות צמורה אלא: [ובצ"ל אמר ח"ל הגליון וי"ל כיון שאין האיסור כ' צמורה לא אי רבא דלא מהני ע"כ] (ש"ס) [זל] שהוא גרם את האיסור מצמצמו צבד"ה (ש"ס)

א) נראה דצ"ל דכתיב שרוע וקלות נדבה טעשה אותו וכן בעלי מומין צבד"ה נכ"ל והוא שייך לציבור שאמר זה.

שיטה מקובצת

עין משפט ונר מצוה

כוח א מיי פ"ה מהל' ערכין ותרכס ה"ה ע"י כ"מ:

כסב ב מיי פ"ב מהל' גזילה ה"ה טו"ע חור"מ פ"י שם סעי' ה':

ג א מיי פ"ו מהל' גזילה ה"ג:
גא ד מיי פ"ב מהל' מלוה ה"ה טו"ע חור"מ פ"י זל סעי' טז:

גב ה מיי פ"א מהל' מנחת פנינים ה"ב:

גג ו מיי פ"ה שם הלכה כ"ו:
גד ז מיי פ"ד מהל' מלוה וזה ה"ה טו"ע חור"מ יו"ד פ"י קסא סעיף ה':

תורה אור השלם

- ושור וקדש שרוע וקלות צדקה תעשה אותו ולקדר לא יצדקה ויקרא כב כג
- תא לא תעשק את רעך ולא תגול את תולין פרעתו שכידי אחק עד בקר: ויקרא יט ג
- וידקה כי יקטא ואשם ודחשבו את הגזילה אשר גול או את העשק אשר עשק או את הדפקין אשר דפקך אותו או את הקבדה אשר קצא:

- ויקרא ה כג
- כי תשנה ברעך משאת מאומאה לא תבא אל ביתו ויעבט עבטו: דברים כד י
- תשב תשיב לו את העבטו בבא השמש ושכב בשלחנו וברבך ודך תהייה צדקה לפני יי אלהיך: דברים כד י
- ובקבצכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקצרך ולקט צדקך לא תלקט לעני ולגר תעזב אתם אני יי אלהיכם: ויקרא כב כג
- ובקמך לא תעולל ופרט ברמך לא תלקט לעני ולגר תעזב אתם אני יי אלהיכם: ויקרא ט י

מוסף רש"י

מובא בסוף המסכת

שינויי נוסחאות

א) אותו אותו אתה מקדיש לבדק הבית ואי אתה מקדיש לבדק הית' (ש"ס)
ב) אתה מקדיש לבדק הית' (ש"ס)
ג) ע"י רש"י. [א] ק"ל רבא מדיכא דאיתריב' בעלי (ש"ס) [ז] גול שניו כמות שגול חיזורי ואם לאו לא חיזורי ואביי האי אשכ גול כ' להכי הווא דאחי על גול שלו מוסיף חומש ואינו מוסיף חומ' על גזילו של אביי (ש"ס) [ט] ציוס אלאמא קניה למשכון ומיוצבת דנכא. דאי. מוס' (ש"ס) [ז] משני ואביי (א)ת ל' נמחק (ש"ס) [ז] אי גרסין לקרי נימא ספי דאשכ פסוק מוקדס צוקלע יט, [ח] צ"ל והניא (דאריב' ע"י"ש) [ט] הקמה מפרשינן מן (ש"ס) [ז] צ"ל סעוזז מעוזז חרי דימני (ח"י) [א] ח"ל ני"א סעוזז מעוזז להכי הוא דלמית לעני כך עוביה אחרת דמחשכין למשקן פאה מוניה ואחי כו' (ש"ס) [יג] אחרת שהיא כו' (ש"ס) [יג] שנינו אביי ורבא במאי פליגי ח"ל צריבס (ש"ס) [יז] נימא דאלו למזבח שפיטא דאינו כשר לא לנדר ולא לנדרה ואיכא למדרש אותו אלהי' ומפסינן לנדק הנינן (ש"ס) [ז] ט"ל לאו אמור דרביי' (ע"י צ"ל ע"ל דאשכ דרביי' לא (ש"ס) [ז] מיתב מלוה נמחק (ש"ס) [יז] השג השריב לו (ש"ס) [יז] דקני ואביי יצינוי קדקל כי והשב תשיב אינטרין (ש"ס) [ז] השב תשיב לו כבוא (ש"ס) [זל] ונראה עיניו דהכי (ש"ס) [כס] לאשמעינן מריבויי דסעוזז יתירא כו' לא קנייה צשינוי סקי"ד (ש"ס) [כז] וכל דאפילו ביום וא"ת (ש"ס) [כז] קלי כלומר

ואס נכנס מחזיר כו' וי"ל דמשמע ליה דמחזיר משמע ככל ענין (ש"ס) [כס] מתיבתא זיל עד ומהאי טעמא איני צבד"ה (ש"ס) [כז] להחזיר ויבטיל העשה דהשב תשיב ולא (ש"ס) [זל] שייך ציטול (תיבת שייך מ"כ מעלה על תיבת מהני עכ"ה) (ש"ס) [כח] צ"ל סעוזז, [כט] יתירה ולא פירי למד: וי"ע צססססות כסוף המסכת (ש"ס) [זל] האיסור. ס"א כמות צמורה אלא: [ובצ"ל אמר ח"ל הגליון וי"ל כיון שאין האיסור כ' צמורה לא אי רבא דלא מהני ע"כ] (ש"ס) [זל] שהוא גרם את האיסור מצמצמו צבד"ה (ש"ס)

ענינן דהשב תשיב ולא (ש"ס) [זל] שייך ציטול (תיבת שייך מ"כ מעלה על תיבת מהני עכ"ה) (ש"ס) [כח] צ"ל סעוזז, [כט] יתירה ולא פירי למד: וי"ע צססססות כסוף המסכת (ש"ס) [זל] האיסור. ס"א כמות צמורה אלא: [ובצ"ל אמר ח"ל הגליון וי"ל כיון שאין האיסור כ' צמורה לא אי רבא דלא מהני ע"כ] (ש"ס) [זל] שהוא גרם את האיסור מצמצמו צבד"ה (ש"ס)

פני הכרי ברות שקורין פלא בליעו כמו המפרח רטיה (שבת עה:) ואינו לשון [משכיח אלא לשון משיחה] כמו [שכלוח שמרן] [שעשירין בלוח שמחליק] בכרי. א"ה עיין בערך ערך מרח עכ"ה. פי' מותס': **מעשריו ונותן לו**. ע"י. בהשמשות כסוף המסכת: **אף מפרשי מן העיסה** אבל רבנן פטרי דסברי שנינו קנה. חוס'. תויובתא דאביי מרובין פריך דריון דלך תפריש מן הקמה דעבר על לא תכלה לפטור מן הפאה וז"ש מר' ישמעאל: **תעוב תפוזי תרי וגמי**. ע"י. בהשמשות כסוף המסכת: **חוס'** ד"ה שאני התם וכו' קא"י זיל אחידה. ע"י. בהשמשות כסוף המסכת: **שם קושיה אחריה**. ע"י. בהשמשות כסוף המסכת: **כיון דרבינא מייצירא דרחתא**. א"י נשעס שלא יעשה סאה זה תרומה דלאמי הוה תרומה ולבא לא הוה תרומה: **חריפס**. ס"א ולרבא לקי משום דעבר אממרא דרחתא ולאביי לא לקי כיון דאיכא קראי לומר דלא מהני וי"ל דבעי לאשכחי דפליגו במהני ולא מהני, תי' אחרות: